

Sygn. akt I Ca 264/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący- Sędzia SO Grzegorz Zabielski – spr.

Sędzia SO Barbara Chojnowska

Sędzia SO Małgorzata Mikos - Bednarz

Protokolant: st. sekr. sąd. Janina Suhecka

po rozpoznaniu w dniu 6 listopada 2015 r. w Ostrołęce

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. O.**

przeciwko **(...) Bank (...) S.A. z siedzibą we W.**

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powódki od wyroku Sądu Rejonowego w Przasnyszu

z dnia 10 marca 2015 r., sygn. akt I C 852/13

orzeka:

oddala apelację.

SO Barbara Chojnowska SO Grzegorz Zabielski SO Małgorzata Mikos- Bednarz

Sygn. akt I Ca 264/15

UZASADNIENIE

Powódka M. O. w pozwie wniesionym do Sądu Rejonowego w Przasnyszu żądała pozbawienia w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego numer (...) z dnia 26 czerwca 2012r., zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Przasnyszu wydanego 10 czerwca 2013r. w sprawie sygn. akt I Co 621/13.

Z uzasadnienia pozwu wynikało, że w trakcie prowadzenia przez powódkę jednoosobowej działalności gospodarczej w zakresie usług transportowych, (...) Bank S.A. z siedzibą we W. udzielił jej kredytu, mimo że nie posiadała zdolności kredytowej. Jedynym warunkiem uzyskania kredytu i jego jedynym zabezpieczeniem było jego ubezpieczenie, gdzie bank był jednocześnie ubezpieczającym. Powódka podniosła, że 6 września 2010 r. uległa nieszczęśliwemu wypadkowi w trakcie wykonywania pracy, z powodu którego utraciła źródło dochodu. Ze względu na urazy powypadkowe uzyskała orzeczenie o niepełnosprawności. W zaistniałej sytuacji z dniem 30.09.2011r. zlikwidowała swoją działalność transportową. O zaistniałym wypadku powódka poinformowała zarówno bank, jak i ubezpieczyciela, którzy jednak

odmówili wywiązania się z umowy ubezpieczenia. Powódka wysunęła podejrzenie, że bank jako ubezpieczający, świadomie zawarł z nią niekorzystną umowę ubezpieczenia, wprowadzając ją w błąd i narażając na straty. W takiej sytuacji - zgodnie z art. 471 nast. k.c. oraz art. 385 k.c. - odpowiedzialność prawna spoczywa na ubezpieczającym, który zobowiązany jest pokryć powstałe z tego powodu straty.

W odpowiedzi na pozew pełnomocnik pozwanego (...) Banku (...) S.A. we W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. Pozwany zaprzeczył wszelkim twierdzeniom powódki ponad jednoznacznie przyznane w toku postępowania, w szczególności dotyczącym nieprawidłowości po stronie pozwanej, związanych z zawarciem i realizacją postanowień umownych. Podkreślił, że pozwany wywiązał się ze swojej części umowy, udostępniając powódce kwotę udzielonej pożyczki, powódka zaś nie wypełniła swojego zobowiązania umownego, albowiem zaprzestała spłaty pożyczki, co doprowadziło do wypowiedzenia umowy i podjęcia działań zmierzających do przymusowej egzekucji należności. Strona pozwana potwierdziła fakt zawarcia umowy ubezpieczenia kredytu udzielonego powódce, jednakże stwierdziła, że Towarzystwa (...) oraz (...) Ltd. wydały decyzję odmowną, a w takiej sytuacji powódka powinna skierować swoje roszczenia do ubezpieczyciela a nie pozwanego (k.45-46).

Wyrokiem wydanym w dniu 10 marca 2015 r. w sprawie sygn. akt IC 852/13 Sąd Rejonowy w Przasnyszu oddalił powództwo.

Podstawą tego rozstrzygnięcia były poniższe najważniejsze ustalenia faktyczne i wyrażone oceny prawne:

Powódka M. O. zawarła w dniu 27.07.2009r. z (...) Bank S.A. we W. - poprzednikiem prawnym (...) Bank (...) S.A. we W. - umowę pożyczki gotówkowej nr (...). Zgodnie z umową powódka wyraziła zgodę na objęcie jej ochroną ubezpieczeniową udzieloną przez Towarzystwa (...) Ltd. zgodnie z postanowieniami Umowy Grupowego (...) Kredytobiorców z dnia 4 maja 2005r. w ramach Pakietu Rozszerzonego. W myśl § 2 ust. 1 pkt b Ogólnych Warunków Ubezpieczenia Kredytobiorców L. Bank, powódka została objęta ochroną ubezpieczeniową na wypadek śmierci lub całkowitej utraty zdolności do pracy (zakres Pakietu Podstawowego) oraz utraty możliwości dochodowych (dodatkowa ochrona w ramach Pakietu Rozszerzonego).

W dniu 6 września 2010 r. powódka uległa wypadkowi komunikacyjnemu, mającemu charakter wypadku przy pracy. W następstwie obrażeń doznanych w tym wypadku, powódka straciła zdolność wykonywania dotychczasowej pracy i zlikwidowała swoją działalność gospodarczą w zakresie usług transportowych (okoliczność bezsporna). W dniu 23 marca 2013r. (...) do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w M. zaliczył powódkę do osób o lekkim stopniu niepełnosprawności.

W następstwie zaprzestania spłaty rat pożyczki, bank wypowiedział umowę pożyczki i w dalszej konsekwencji wystawił przeciwko M. O. bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) z dnia 26 czerwca 2012r., który został następnie zaopatrzony w klauzulę wykonalności z mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Przasnyszu z dnia 10 czerwca 2013r. wydanego w sprawie sygn. akt I Co 621/13.

Na podstawie tegoż tytułu wykonawczego Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Wołominie M. M. wszczął postępowanie egzekucyjne przeciwko M. O. w sprawie sygn. akt Km 57268/13.

W ocenie Sądu Rejonowego, powództwo rozpatrywane w niniejszej sprawie okazało się nieuzasadnione i podlegało oddaleniu w całości.

Zgodnie z treścią art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. dłużnik może żądać pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego, gdy przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli, a w szczególności, gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym nie będącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście. Natomiast w oparciu o podstawę z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. dłużnik może zwalczać tytuł wykonawczy, gdy po powstaniu tytułu egzekucyjnego zaszły zdarzenia prowadzące do wygaśnięcia zobowiązania lub wskutek których zobowiązanie nie może być egzekwowane. W doktrynie prawniczej

rozdziela się zdarzenia zależne od woli stron np. spełnienie świadczenia, potrącenie oraz niezależne od woli stron - przedawnienie roszczenia, niemożność świadczenia wskutek okoliczności, za które dłużnik nie odpowiada.

Zdaniem Sądu powódka nie wykazała żadnej z powyższych przesłanek. Cały czas powoływała się jedynie na zamieszczony w umowie pożyczki zapis dotyczący ubezpieczenia, którym została objęta wraz z podpisaniem umowy. Jej zdaniem, po zaistnieniu wypadku w trakcie trwania umowy, bank powinien skorzystać z ubezpieczenia i w ten sposób zaspokoić swoje roszczenie.

Sąd I instancji nie podzielił stanowiska powódki w zakresie wpływu umowy ubezpieczenia zawartej jednocześnie z umową o udzieleniu pożyczki na wykonalność tytułu wykonawczego. Samo istnienie umownego stosunku ubezpieczenia a nawet spełnienie warunków do wypłaty świadczenia z ubezpieczenia, nie powoduje wygaśnięcia zobowiązania w stosunku do pożyczkodawcy. Takie wygaśnięcie spowodowałyby jedynie zapłata świadczenia pieniężnego na rzecz banku w ramach spłaty pożyczki za ubezpieczoną tj. M. O.. Dopóki to nie nastąpiło, nie można przyjąć, że zobowiązanie wygasło.

W ocenie Sądu Rejonowego pozwany nie jest legitymowany biernie w sprawach roszczeń, których podstawą jest ubezpieczenie. Samo objęcie powódki ubezpieczeniem, nie stanowiło przeszkody do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego, nadania mu klauzuli wykonalności i prowadzenia egzekucji na podstawie przedmiotowego tytułu wykonawczego. Bank nie może on być skutecznie pozwany o przyznanie świadczeń związanych z ubezpieczeniem przewidzianym w umowie pożyczki gotówkowej nr (...) z dnia 27.07.2009r. To zakład ubezpieczeń tj. (...) Ltd. jest zobowiązany do ewentualnego przyznania i wypłaty odszkodowania. Samo istnienie umowy ubezpieczenia nie jest okolicznością przewidzianą w art. 840 § 1 k.p.c. dającą podstawę skutecznego wystąpienia z powództwem opozycyjnym.

Powyższy wyrok został zaskarżony w całości przez powódkę, która w swojej apelacji wносиła o jego zmianę przez uwzględnienie powództwa w całości.

Powódka zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi, że jest wadliwy i posiada błędy w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku. Zdaniem skarżącej, Sąd popełnił błędy w ocenie materiału dowodowego w postaci umowy pożyczki o nr (...) oraz argumentów powódki zawartych w pozwie i pismach procesowych powódki, które miały wpływ na treść wyroku. Sąd popełnił błędy proceduralne, błędnie ustalił fakty i z tego powodu wydał nieprawidłowy wyrok. Sąd nie dopuścił dowodu w postaci orzeczenia komisji lekarskiej ubezpieczyciela sprawcy wypadku, o co pisemnie wniosowała powódka swoim pismem z dnia 30.12.2014r.

Wnosząc pozew do Sądu, powódka zaprzeczyła zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności (...), skutecznie zakwestionowała w ten sposób obowiązek stwierdzony tytułem egzekucyjnym.

Zdaniem skarżącej ocena Sądu jest wadliwa, bowiem zawarła ona umowę wyłącznie z pozwanym i tylko pozwany ma możliwości wyegzekwowania świadczenia wynikającego z ubezpieczenia od towarzystwa ubezpieczeniowego. Powódka zarzuciła pozwanemu zaniechanie obowiązków dotyczących zabezpieczenia spłat pożyczki objętych Umową nr (...) - obowiązkiem powódki po zajściu zdarzenia ubezpieczeniowego było wyłącznie dokonanie zgłoszenia zajścia nieszczęśliwego wypadku, co też skutecznie uczyniła (dowód w aktach sprawy).

Sąd swoim wyrokiem bezspornie orzekł, że powódka faktycznie utraciła możliwości dochodowe z powodu nieszczęśliwego wypadku w pracy.

W zaistniałym przypadku obowiązkiem Sądu I instancji było też orzec, czy zobowiązanie powódki objęte bankowym tytułem egzekucyjnym faktycznie istnieje, czy też pozwany powinien dochodzić swojego roszczenia z tytułu szkody ubezpieczeniowej od Towarzystwa (...).

W odpowiedzi na apelację pozwany bank wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od powódki na jego rzecz zwrotu kosztów procesu.

Zdaniem pozwanego powódka nie wykazał przesłanek określonych w art. 840 k.p.c. stanowiących podstawę pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja powódki była bezzasadna, więc podlegała oddaleniu.

Sąd Okręgowy podzielił i przyjął za własne zasadnicze ustalenia faktyczne i oceny prawne wyrażone na ich gruncie, które tkwiły u podstaw wydania zaskarżonego rozstrzygnięcia. (...) apelacji pełnej nakłada wprowadzić na sąd odwoławczy dokonanie własnych ustaleń, jednakże jeżeli te ustalenia są zgodne z ustaleniami dokonanymi przez sąd pierwszej instancji, nie istnieje potrzeba ich powtarzania i wystarczające jest powołanie się na nie (por. wyrok SN z dnia 30 września 2009r. VCSK 95/09, LEX nr 688059).

Trafnie Sąd I instancji ustalił, że po pierwsze, istniały podstawy do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego (w powodu wystąpienia przesłanki wymagalności roszczenia z tytułu umowy pożyczki) i po drugie, nie wystąpiło już po wystawieniu tegoż tytułu żadne zdarzenie powodujące wygaśnięcie zobowiązania stwierdzonego tym tytułem (np. wykonanie zobowiązania).

Niespornym między stronami było bowiem, że powódka zaprzestała spłaty rat pożyczki w następstwie utraty źródła dochodów. Skutkiem tego bank dokonał wypowiedzenia umowy pożyczki i postawił cały dług w stan wymagalności. A skoro zobowiązanie nie zostało spłacone, bank był uprawniony do wystawienia bankowego tytułu. Późniejsze zakwestionowanie przez Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 14 kwietnia 2015 r., P 45/12) konstytucyjności przepisu uprawniającego bank do wystawienia takiego tytułu nie pozbawiło mocy już wystawionych tytułów zaopatrzonych w sądową klauzulę wykonalności. Zgodnie z treścią art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r., poz. 1854) bankowy tytuł egzekucyjny, któremu nadano klauzulę wykonalności na podstawie przepisów dotychczasowych, zachowuje moc tytułu wykonawczego także po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Wbrew postawionemu zarzutowi, z racji ubezpieczenia kredytu, bank nie miał żadnego obowiązku umorzenia długu z tytułu umowy pożyczki na skutek utraty przez powódkę możliwości jest spłaty. Poprzednik prawny pozwanego banku nie był bowiem ubezpieczycielem powódki w omawianej umowie ubezpieczenia, i dlatego też nie miał obowiązku wypłaty na jej rzecz świadczenia z tej umowy i zaliczyć go na poczet wymagalnego długu. Do zapłaty tegoż świadczenia zobowiązał się zupełnie inny podmiot, który przy zawieraniu umowy był reprezentowany przez jednego z pracowników banku. Ta okoliczność nie oznaczała jednak przejścia obowiązku wypłaty odszkodowania z ubezpieczyciela na pozwanego banku. Powódka nie wykazała też tego, aby przed wystawieniem bankowego tytułu egzekucyjnego bądź już po jego wystawieniu ubezpieczyciel dokonał przelewu na rzecz banku świadczenia umówionego w umowie ubezpieczenia, zwalniając w ten sposób powódkę z zobowiązań wobec banku z tytułu zawarcia umowy pożyczki. Powódka nie wykazała też, że wystąpiło jakiegokolwiek inne zdarzenie, którego skutkiem było wygaśnięcie zobowiązania powódki wobec banku stwierdzonego kwestionowanym tytułem wykonawczym (np. potrącenie wierzytelności przysługującej powódce wobec banku z jakiegokolwiek tytułu z wierzytelnością objętą tym tytułem). Oczywiście - jak trafnie zauważył Sąd I instancji - powódka może dochodzić w odrębnym procesie roszczeń z tytułu umowy ubezpieczenia skierowanych przeciwko ubezpieczycielowi.

Wbrew zapatrywaniu skarżącej, w sprawie niniejszej Sąd nie mógł bowiem badać zasadności odmowy wypłaty jej świadczenia z umowy ubezpieczenia, gdyż ten obowiązek - w przypadku wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego - spoczywa na ubezpieczycielu a nie na banku. Powyższe jednoznacznie wynika z § 2 pkt 4 ogólnych warunków ubezpieczenia kredytobiorców L. Bank. Bank był jedynie uprawniony do pewnych czynności przewidzianych w umowie i w ogólnych warunkach ubezpieczenia (m.in. przeprowadzenia czynności w postępowaniu likwidacyjnym).

W konkluzji stwierdzić należy, że powódka nie wykazała którejkolwiek z przesłanek uprawniających ją do żądania pozbawienia oznaczonego w pozwie tytułu wykonawczego wykonalności w całości bądź w części.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd nie orzekał, wobec niewykazania poniesienia ich przez stronę wygrywającą spór (pozwanego) na etapie postępowania apelacyjnego. Pozwany nie był bowiem reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, któremu przysługiwało wynagrodzenie z tytułu udzielenia pomocy prawnej przed Sądem II instancji.